

UDK: 811.163.42'367.3

811.163.42'373.46:81'36

Stručni rad

Rukopis primljen 12. VII. 2022.

Prihvaćen za tisak 20. XII. 2022.

<https://doi.org/10.31724/rihjj.48.2.2>

Iva Gugo

Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman”

Središte za strane jezike „Katarina Zrinska”

Ilica 256b, HR-10000 Zagreb

orcid.org/0000-0001-5821-128X

igugo@morh.hr

APOZICIJSKA REČENICA I *APPOSITIVE CLAUSE*: ISTOVRIJEDNICE ILI LAŽNI PRIJATELJI?

U ovome radu¹ promatrane su apozicijske rečenice u hrvatskome i *appositive clauses* u engleskome kako bi se utvrdilo jesu li ta dva gramatička naziva istovrijednice. Pregledom hrvatskih gramatika uočava se da među kroatistima nema suglasnosti oko statusa apozicijske rečenice. U onim radovima u kojima je taj pojam obrađen (npr. Hudeček i Mihaljević 2017, Silić i Pranjković 2007), apozicijska rečenica definirana je kao zavisnosložena rečenica u kojoj se zavisna odnosna surečenica veže na imenicu ili imensku riječ kako bi dopunila njezino značenje. Naziv *appositive clause* koristi se pak u gramatikama engleskoga jezika dvoznačno. Quirk i dr. (1997) njime označavaju surečenicu koja je vezana na apstraktnu imenicu kako bi je preciznije odredila. Strukturno *appositive clauses* imenske su finitne ili nefinitne surečenice te mogu biti restriktivne i nerestriktivne. Drugi gramatičari, poput Aurana i Loočka (2011) ili de Vriessa (2006), naziv *appositive relative clause* upotrebljavaju za nerestriktivnu odnosnu surečenicu koja se veže na imenicu ili cijelu surečenicu kako bi prenijela dodatne obavijesti o njoj. Usporedbom rad dolazi do zaključka da apozicijska rečenica i *appositive clause* nisu istovrijednice, prvenstveno zbog toga što *appositive clause* nije vrsta rečenice, već surečenice. No, ne može se tvrditi ni da su apozicijska surečenica i *appositive clause* istovrijedne: apozicijske surečenice imaju širi raspon antecedenata od *appositive clauses* i isključivo su odnosne i nerestriktivne. *Appositive relative clauses* strukturno su i sadržajno bliže apozicijskim surečenicama te bi stoga taj naziv bio prihvatljiviji kao istovrijednica. Predlaže se da se u terminološke radove i baze uvrste natuknice za vrste surečenica u hrvatskome te da u natuknici za apozicijsku

¹ Ovaj je članak izrastao iz seminarskoga rada za kolegij *Tradicionalna sintaksa* na Poslijediplomskome doktorskom studiju lingvistike na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zahvaljujem recenzentima na savjetima za poboljšanje rada.

surečenicu kao engleska istovrijednica bude navedeno *appositive relative clause*. Zasebne natuknice za tipove surečenica omogućile bi ujedno točnije sparivanje hrvatskih i engleskih istovrijednica.

1. Uvod

Kako bi se riješio problem neujednačenosti jezikoslovnoga nazivlja u hrvatsko-me, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje pokrenuo je 2019. godine projekt *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje – Jena* s ciljem stvaranja lingvističke terminološke baze unutar *Strune*². U sklopu toga projekta za jezikoslovne se pojmove stvaraju natuknice koje uključuju naziv, definiciju, istoznačnice, istovrijednice na stranim jezicima, antonime, pokrate, podređene pojmove i dr. (Hudeček i Mihaljević 2020b). Među obrađenim je jezikoslovnim područjima i sintaksa, a kao primjer natuknice za sintaktički pojam Hudeček i Mihaljević (2020a), između ostaloga, daju prikaz apozicijske rečenice. U toj je natuknici *appositive clause* navedeno kao engleska istovrijednica za apozicijsku rečenicu. Međutim, dublji uvid u tumačenje tih dvaju nazivâ u literaturi ukazuje na znatne razlike zbog kojih se oni ni funkcionalno ni formalno ne mogu smatrati istovrijednicama. U ovome radu bit će prvo prikazano kako hrvatske gramatike tumače apozicijsku rečenicu, a zatim kako anglisti definiraju *appositive clause*. Rad će biti zaključen njihovom usporedbom te će biti predloženo nekoliko nazivâ iz engleskoga sintaktičkog nazivlja koji su strukturno i sadržajno bliži apozicijskoj (su)rečenici te bi se stoga mogli smatrati njezinim istovrijednicama.

Radi lakšega razumijevanja, u ovome će radu surečenica (engleska istovrijednica: *clause*) označavati „jedinicu s obilježjem predikativnosti” (Silić i Pranjković 2007) koja s drugim takvim jedinicama tvori rečenicu (engleska istovrijednica: *sentence*).³ Kod zavisnosloženih rečenica⁴, razlikovat će se dvije vrste surečeni-

² *Struna* je internetska terminološka baza nazivlja iz raznih struka (<https://struna.ihjj.hr>, pristupljeno 1. veljače 2022.).

³ „A simple sentence consists of a single independent clause. A multiple sentence contains one or more clauses as its immediate constituents.” (Quirk i dr. 1997).

⁴ Iako neke gramatike ovaj naziv pišu rastavljeno (*zavisno složena rečenica*), Hudeček i Mihaljević (2019, 2020a) prednost daju sastavljenomu pisanju zbog pravila da se sastavnice koje označuju jedan pojam pišu kao jedna riječ.

ca: osnovna⁵ i zavisna. Osnovna surečenica (engleska istovrijednica: *base clause*⁶) jest ona u čije se ustrojstvo uvrštava druga surečenica, a ta uvrštena surečenica nazivat će se zavisnom surečenicom (engleska istovrijednica: *dependent clause*⁷) (ibid.). Sukladno navedenom, apozicijska rečenica bit će u ovome radu (jednako kao i kod Hudeček i Mihaljević 2017) tretirana kao zavisnosložena rečenica nastala uvrštavanjem zavisne apozicijske surečenice u osnovnu surečenicu.

2. Struktura i sadržaj apozicijske rečenice

Kroatisti nisu suglasni po pitanju postojanja apozicijskih rečenica u hrvatskome. Na primjer, Težak i Babić (2016) ne navode ih u svojoj gramatici. Oni autori koji ih spominju koriste različite nazive – *apozitivna rečenica* i *apozicijska rečenica*. Takvo supostojanje sličnih, sinonimnih naziva Hudeček i Mihaljević (2019, 2020a) smatraju problematičnim zbog kršenja terminološkoga pravila da „treba izbjegavati da je jedan pojam označen s više funkcionalno istorednih nazivâ”. Autorice prednost daju nazivu *apozicijska rečenica* jer u hrvatskoj morfologiji nema uporišta za pridjev *apozitivni*.

U natuknici prikazanoj u Hudeček i Mihaljević (2020a), apozicijska rečenica definirana je kao „zavisnosložena rečenica u kojoj je zavisna surečenica uvrštena na mjesto apozicije u osnovnoj surečenici”. Međutim, ima i drugih tumačenja. Za Silića i Pranjkovića (2007), apozicijske su rečenice podvrsta atributnih. U literaturi (npr. Barić i dr. 1997, Katičić 1991, Silić i Pranjković 2007, Težak i

5 U većini gramatika (npr. Barić i dr. 1997, Hudeček i Mihaljević 2017, Težak i Babić 2016) upotrebljava se naziv *glavna (su)rečenica*, no u ovome radu koristi se naziv *osnovna surečenica* iz gramatike Silića i Pranjkovića (2007) kako bi se naglasio status te surečenice kao osnove u koju se uvrštava zavisna surečenica.

6 Quirk i dr. (1997) daju prednost nazivima *head clause*, *main clause* i *principal clause*, koji naglašavaju viši status te surečenice u odnosu na zavisnu surečenicu. Naziv *base clause* odabran je kako bi se istaknuo status osnovne surečenice kao ishodišne u tvorbi zavisnosloženih rečenica.

7 Za zavisnu surečenicu u engleskim se gramatikama koriste nazivi *subordinate clause* (npr. Burton 1984) i *dependent clause* (npr. Biber, Conrad i Leech 2009), a Quirk i dr. (1997) navode i nazive *embedded clause*, *included clause*, *constituent clause* i *syntactically bound clause*. Carter i McCarthy (2013) pak razlikuju *subordinate clause* i *embedded clause* kao podređene pojmove od *dependent clause*, surečenice koja je sintaktički zavisna o drugoj surečenici i ne može samostalno tvoriti rečenicu. Naziv *dependent clause* izabran je jer on najbolje odražava glavno svojstvo zavisnih surečenica, a to je ovisnost o osnovnoj surečenici. Zahvaljujem anonimnomu recenzentu na prijedlozima za prijevod.

Babić 2016)⁸ atributne su rečenice opisane kao zavisnosložene rečenice u kojima se zavisna surečenica pridodaje imenici ili imenskoj riječi kako bi je poblíže označila. U takvim rečenicama, kako im naziv govori, zavisna surečenica biva uvrštena na mjesto atributa, i to na dva načina: po imenici ili imenskoj riječi te po značenju imenice ili imenske riječi (Silić i Pranjkočić 2007).

Atributne rečenice u kojima se zavisna surečenica uvodi po značenju imenice ili imenske riječi mogu biti izrične ili zavisnoupitne⁹. Zavisne izrične (objasnidbene ili eksplikativne) surečenice tumače i proširuju sadržaj neke imenice. Najčešći je veznik izričnih rečenica *da*, koji dolazi uz imenice koje označuju govor, osjećaje, htijenje ili događaje (Barić i dr. 1997):

- (1) *Složili smo se s mišljenjem **da** treba ponovno pokušati.*
- (2) *Ponekad ga je nagrízala sumnja **da** nije slobodan.*
- (3) *Probudi se sitničava želja **da** sve stavi na svoje mjesto.*
- (4) *Prilika **da** nalikujem sam sebi s vremenom me učinila gramzljivim.*

Osim *da*, Silić i Pranjkočić (2007) kao veznike izričnih atributnih rečenica navode *kako* i *neka*¹⁰:

- (5) *Imam dojam **kako** je sve uzaludno.*
- (6) *Dajte zapovijed **neka** se svi okupe.*

U zavisnoupitnim atributnim rečenicama zavisna se surečenica s pomoću upitnih zamjenica ili priloga veže na imenicu ili imensku riječ koja označava pitanje, govor ili osjećaj (Barić i dr. 1997, Katičić 1991):

- (7) *Postavlja se pitanje **tko** je prvi počeo.*
- (8) *Postavlja se pitanje **gdje** su oni sada.*

⁸ Pregled definicija iz navedenih djela ukazuje na prethodno spomenutu potrebu razlikovanja surečenice i rečenice. Dok Silić i Pranjkočić (2007) te Težak i Babić (2016) atributnu rečenicu definiraju kao vrstu zavisnosložene rečenice, Barić i dr. (1997) te Katičić (1997) koriste se tim izrazom kad govore i o vrsti rečenice i o vrsti surečenice.

⁹ Barić i dr. (1997.), Katičić (1991) te Težak i Babić (2016) naziv za ovu vrstu surečenice pišu odvojeno (*zavisno upitne*).

¹⁰ Neki kroatisti uvrštavaju rečenice u kojima je zavisna surečenica uvedena veznikom *neka* u zasebnu kategoriju. Katičić (1991) te Težak i Babić (2016) nazivaju ih *zavisno poticajnim*, a Barić i dr. (1997) *zavisno zahtjevnim*.

Kada se zavisna surečenica uvodi po imenici ili imenskoj riječi, u službi veznih sredstava dolaze odnosne zamjenice (*koji, što, čiji, kakav, kolik*) te odnosni prilozi mjesta (*gdje, kamo, kuda, odakle*), vremena (*kada*) i načina (*kako*). Takve su atributne rečenice odnosne ili relativne (Silić i Pranjković 2007):

(9) *Grad **koji** su posjetili bio je vrlo zanimljiv.*

(10) *Daj mi novac **što** si ga obećao.*

(11) *Ne poznajem kolegu **čija** je to knjiga.*

(12) *Ovo je prijedlog **kakvu** se nismo nadali.*

(13) *Može kupiti stan **koliki** želi.*

(14) *Posjetio je mjesto **gdje** je nekad boravio.*

(15) *Bilo je razdoblje **kad** se nigdje nije mogla smiriti.*

(16) *Teško je otkriti način **kako** mu to uspijeva.*

Prema značenjskome odnosu zavisne i osnovne surečenice, Silić i Pranjković (2007) odnosne atributne rečenice dijele na atributne rečenice „u užem smislu” (restriktivne ili odredbene) te apozicijske (nerestriktivne ili dopunske) rečenice. U atributnim rečenicama „u užem smislu” (17) opseg je antecedenta širi, a zavisna surečenica pomaže suziti ga. U apozicijskim je rečenicama antecedent najčešće imenska riječ užega opsega značenja (npr. vlastito ime) i zavisna surečenica služi kao dodatak njenome sadržaju (18). Od atributne rečenice u „užem smislu” apozicijska se rečenica grafički razlikuje po tome što su zavisna i osnovna surečenica odvojene zarezom.

(17) *Pokazao mi je pismo koje je upravo primio.* (atributna rečenica „u užem smislu”)

(18) *Naš susjed Ivan, koji se upravo vratio s puta, sutra će doći na večeru.* (apozicijska rečenica)

Borucinsky (2015) je ustanovila da je upravo odnosna surečenica (i kao atributna surečenica „u užem smislu” i kao apozicijska surečenica) najčešći postmodifikator imenskih skupina u hrvatskome jeziku. No, autorica, kao i Silić i Pranjković (2007), upozorava na to da atributne i odnosne (su)rečenice nisu sinonimi. Funk-

ciju atributne rečenice mogu imati izrične i zavisnoupitne rečenice, dok odnosne rečenice po funkciji mogu biti ne samo atributne, već i subjektne, objektne i predikatne.

I Raguž (1997, prema Hudeček i Mihaljević 2019, 2020a) u svojoj knjizi navodi podjelu na obavezne/odredbene/restruktivne/atributivne i neobavezne/objasnidbene¹¹/apozitivne rečenice. Iako je ta podjela zasnovana na značenjskome odnosu zavisne surečenice prema njezinu antecedentu, autor ne klasificira na taj način samo odnosne atributne rečenice (kao u Silić i Pranjković 2007) nego sve odnosne rečenice.

Hudeček i Mihaljević (2017) definiraju apozicijske rečenice na sličan način kao i Silić i Pranjković (2007) – zavisnosložene rečenice u kojima se zavisna surečenica uvrštava uz već određenu imenicu ili imensku riječ, kako bi je dodatno pojasnila:

(19) *Najviše volim boraviti u Varaždinu, koji je moj rodni grad.*

Međutim, autorice apozicijsku rečenicu ne smatraju podvrstom atributne rečenice, već zasebnom vrstom zavisnosložene rečenice. Razlika između apozicijske i atributne rečenice opisana je u njihovoj gramatici na sličan način kao i kod Silića i Pranjkovića (2007). Primarna je razlika u vrsti antecedenta, koji kod atributnih rečenica nije određen. Također, u pisanju se kod apozicijskih rečenica između osnovne i zavisne surečenice umeće zarez, a kod atributnih rečenica ne. Niže navedene rečenice grafički se razlikuju samo po odsutnosti, odnosno prisutnosti zarez. Veće se razlike uočavaju na značenjskoj razini: zavisna surečenica u (20) pomaže odrediti na koju se od više profesorica s istim prezimenom govornik referira, dok zavisna surečenica u (21) daje dodatne informacije o jedinoj profesorici s tim prezimenom.

(20) *To je profesorica Horvat koja nam predaje hrvatski.* (atributna rečenica)

(21) *To je profesorica Horvat, koja nam predaje hrvatski.* (apozicijska rečenica)

Zanimljivo je da autorice navode da je u službi veznikâ apozicijskih rečenica samo odnosna zamjenica *koji*. Time je implicirano da nijedna druga odnosna zamjenica ili odnosni prilog ne može biti veznik u apozicijskoj rečenici. Pogledamo li rečenice (22)-(24), ta postavka postaje upitna. U njima su antecedenti

¹¹ Silić i Pranjković (2007) također koriste naziv *objasnidbena rečenica*, ali kao sinonim za *izričnu rečenicu*.

čvrsto određeni svojom jedinstvenošću, a surečenice uvedene odnosnom zamjenicom *čija* te odnosnim priložima *gdje* i *kada* ne sužavaju njihov značenjski opseg, već dodaju obavijesti o njima.

(22) *Prvi je hrvatski predsjednik bio Franjo Tuđman, čija je stranka pobijedila na prvim parlamentarnim izborima u državi.*

(23) *Posjetit ćemo Knin, gdje je stolovao kralj Zvonimir.*

(24) *Rođendan mi je u veljači, kada se slavi Valentinovo.*¹²

Katičić (1991) naziv *apozitivna rečenica* koristi kao sinonim za *dometnutu zavisnu rečenicu*.¹³ To je surečenica koja je se uvrštava u osnovnu surečenicu kao zavisna surečenica, ali se prema njoj odnosi samostalno, poput kakva objašnjenja. Može stajati na početku, na kraju i unutar rečenice, a od osnovne surečenice odvojena je zarezom, crtama ili trotočkom:

(25a) *Kada se sjeti, konduker najavi stanicu.*

(25b) *Kada se sjeti – konduker najavi stanicu.*

(25c) *Kada se sjeti ... konduker najavi stanicu.*

(26a) *Konduker, kada se sjeti, najavi stanicu.*

(26b) *Konduker – kada se sjeti – najavi stanicu.*

(26c) *Konduker ... kada se sjeti ... najavi stanicu.*

(27a) *Konduker najavi stanicu, kada se sjeti.*

(27b) *Konduker najavi stanicu – kada se sjeti.*

(27c) *Konduker najavi stanicu ... kada se sjeti.*

Iako autor navodi da sve vrste surečenica mogu biti dometnute (apozitivne), osobito su česte dometnute odnosne rečenice.¹⁴ Sadržajno one nisu odredbe nego objašnjenja, a vežu se najčešće na vlastita imena. Kako takve surečenice moraju stajati iza svoga antecedenta, one ne mogu biti na početku rečenice, već samo u sredini ili na kraju (28). No, antecedent odnosnih surečenica može biti i cijela osnovna surečenica (29).

¹² Rečenice (22) – (24) autoričini su primjeri.

¹³ Mada koristi naziv *rečenica*, autor ustvari govori o surečenicama.

¹⁴ Vidi prethodnu bilješku.

(28) *Ante, koji je naš susjed, dolazi često.*

(29) *Svi su šutjeli, što me je jako začudilo.*

Katičić (1991) dakle apozicijske (u njegovu radu: apozitivne) surečenice definira puno šire nego ostali gramatičari. Po njegovu viđenju, sve surečenice uvrštene u osnovnu kao svojevrsni dodatak mogu biti apozicijske surečenice.

Iz prethodnoga presjeka vidljivo je da u gramatikama hrvatskoga jezika nema dogovora o tome jesu li apozicijske (su)rečenice zasebna vrsta (su)rečenice ili pak podvrsta atributne (su)rečenice. Nije još usklađeno ni koliko širok može biti opseg antecedenta apozicijske surečenice (samo imenska riječ ili cijela surečenica). Ipak, gramatičari se donekle slažu oko toga da su apozicijske surečenice strukturno odnosne surečenice, a funkcija im je da upotpunjuju značenje antecedenta dodatnim obavijestima.

3. Sadržaj i struktura *appositive clause*

Ni naziv *appositive clause* nije općeprihvaćen među anglistima. Koriste ga Karlovčan (2002), Leech i Svartvik (2002) te Quirk i dr. (1997). Carter i McCarthy (2013) navode doduše da apozicija može biti ostvarena i surečenicom, ali takve surečenice oni nazivaju *complement clauses* (hrv. *dopunske surečenice*¹⁵). Biber, Conrad i Leech (2009) nazivaju ih pak *noun complement clauses* (hrv. *imenske dopunske surečenice*¹⁶). Ipak, svi navedeni autori, bez obzira na razliku u nazivlju, tu vrstu surečenice opisuju na sličan način.

Appositive clause stoji uz glavu imenske skupine, a njihov je odnos jednak odnosu imenice i njene apozicije (Karlovčan 2002, Leech i Svartvik 2002). Najčešće se ostvaruje kao *nominal that-clause* (hrv. *imenska izrična surečenica*) (30), ali može biti i *nominal wh-interrogative clause* (hrv. *imenska upitna surečenica*) (31), *nominal relative clause* (hrv. *imenska odnosna surečenica*) (32), *nominal to-infinitive clause* (hrv. *imenska infinitivna surečenica*) (33) i *nominal -ing clause* (hrv. *imenska participna surečenica*), koja s glavom imenske skupine može

¹⁵ Prijevod preuzet iz Borucinsky (2015).

¹⁶ Prijevod autorice.

biti povezana prijedlogom *of* (34 i 35) (Biber, Conrad i Leech 2009, Carter i McCarthy 2013, Karlovčan 2002, Quirk i dr. 1997).¹⁷

(30) *The fact that he was calm did not influence the jury.* (‘Činjenica da je bio miran nije utjecala na porotu.’)

(31) *The question what we should do with the prisoners was the main item on the agenda.* (‘Pitanje što da učinimo sa zatvorenicima bila je glavna stavka na dnevnome redu.’)

(32) *I'll pay you the whole debt: what I originally borrowed and what I owe you in interest.* (‘Otplatit ću ti cijeli dug: što sam prvotno posudio i što ti dugujem u kamatama.’)

(33) *The decision to go ahead was not a popular one.* (‘Odluka da nastavimo nije bila omiljena.’)

(34) *I'm looking for a job driving cars.* (‘Tražim posao vožnje automobila.’)

(35) *He had no intention of singing at anyone's twenty-first birthday.* (‘Nije imao namjeru pjevati i na čijemu dvadeset i prvom rođendanu.’)

Može se dokazati da svi ti primjeri sadrže *appositive clause* tako da se imensku skupinu parafrazira u rečenicu u kojoj je glava skupine subjekt, *appositive clause* predikatna surečenica, a ta dva dijela povezana su glagolom *be* (‘biti’).

(30a) *The fact is that he was calm.* (‘Činjenica je da je bio miran.’)

(31a) *The question is what we should do with the prisoners.* (‘Pitanje je što da učinimo sa zatvorenicima.’)

(32a) *The whole debt is what I originally borrowed and what I owe you in interest.* (‘Cijeli je dug što sam prvotno posudio i što ti dugujem u kamatama.’)

(33a) *The decision is to go ahead.* (‘Odluka je da nastavimo.’)

(34a) *A job is driving cars.* (‘Posao je vožnja automobila.’)

(35a) *[The] intention is not singing at anyone's twenty-first birthday.* (‘Namjera nije pjevati i na čijemu dvadeset i prvom rođendanu.’)

¹⁷ Prijevodi svih naziva preuzeti su iz Borucinsky (2015), uz određene izmjene prema prijedlozima recenzenta.

Appositive clauses vežu se na apstraktne imenice poput *fact* ('činjenica'), *idea* ('ideja'), *news* ('vijest'), *reason* ('razlog') ili *thesis* ('teza') te imenice nastale poimeničenjem glagola, npr. *belief* ('vjera', od *believe* 'vjerovati'), *proposal* ('prijedlog', od *propose* 'predložiti') ili *statement* ('izjava', od *state* 'izjaviti') (Karlović 2002). Quirk i dr. (1997) svrstavaju ih pod slabu apoziciju jer ne pripadaju istoj sintaktičkoj kategoriji kao i glava imenske skupine uz koju stoje.¹⁸

Kako navodi Aldwayan (2012), *appositive clauses* nerijetko se zbog strukturne sličnosti izjednačavaju s *relative clauses* (hrv. *odnosne surečenice*). Prethodno navedeni jezikoslovci međutim čvrsto odvajaju te dvije vrste surečenica. Zajedničko im je što se obje pojavljuju unutar imenske skupine kao postmodifikatori (Borucinsky 2015, Leech i Svartvik 2002, Quirk i dr. 1997)¹⁹, no na strukturnoj razini između njih postoji nekoliko značajnih razlika.

(36) *The suggestion that they put forward was accepted.* ('Prijedlog koji su iznijeli bio je prihvaćen.')

(37) *The suggestion that he should resign was accepted.* ('Prijedlog da podnese ostavku bio je prihvaćen.')

Dok se *appositive clauses* vežu uz mali broj imenica, antecedent u zavisnosloženim rečenicama koje sadrže *relative clause* može biti bilo koja imenica (Biber, Conrad i Leech 2009). Nadalje, *that* u *relative clause* ima funkciju subjekta, objekta i sl. U gornjemu primjeru (36), *that* u zavisnoj surečenici zauzima mjesto objekta (*They put forward the suggestion.*, 'Iznijeli su prijedlog.'). S druge strane, *that* u *appositive clause* nije dio strukture zavisne surečenice već veznik koji je povezuje s glavom imenske skupine (Quirk i dr. 1997). Odnosna zamjenica

¹⁸ O čvrstoj se apoziciji govori kada su i glava imenske skupine i apozicija imenice.

¹⁹ Aldwayan (2012) te Carter i McCarthy (2013) *appositive clauses* ne smatraju postmodifikatorima imenske skupine, već dopunama (engl. *complements*). Potonji autori tvrde da samo *relative clauses* mogu biti postmodifikatori jer određuju osobu ili stvar na koju se odnose. Dopune, kako im i naziv govori, dopunjuju značenje imenice, a kao primjer autori navode imensku skupinu *the claim that they have nuclear weapons* ('tvrdnja da imaju nuklearno oružje'). Međutim, analizira li se značenje podcrtane surečenice, uviđa se da ona ne pojašnjava značenje tvrdnje; upravo suprotno, ona određuje na koju se od više mogućih tvrdnji govornik referira. Također, ako postmodifikatori isključivo određuju značenje imenske skupine na koju se vežu, onda samo *restrictive relative clauses* mogu biti postmodifikatori, ali ne i *non-restrictive relative clauses*. Po logici navedenih autora, i *non-restrictive relative clauses* i *appositive clauses* bile bi dopune. Međutim, takvom podjelom nastaje situacija da se dopunama smatraju i surečenice koje ustvari određuju referenta (*appositive clauses*) i surečenice koje zaista sadrže dodatne informacije o već određenome referentu (*non-restrictive relative clauses*). Takva je podjela proturječna, stoga u ovome radu *relative clauses* i *appositive clauses* bivaju svrstavani u postmodifikatore.

that u *relative clause* može se zamijeniti s *which*, a može se i izostaviti ako nema funkciju subjekta u surečenici (rečenica u (36) tada bi glasila: *The suggestion (which) they put forward was accepted.*). Veznik *that* u *appositive clause* nije moguće izostaviti (kad bi se iz primjera (37) izbacilo *that*, ostala bi negramatična konstrukcija **The suggestion he should resign was accepted.*) (Aldwayan 2012, Biber, Conrad i Leech 2009, Carter i McCarthy 2013).

Kao i *relative clauses*, i *appositive clauses* dijele se na restriktivne (38) i nerestriktivne (39). Potonje imaju parentetičku funkciju i u pismu se od ostatka rečenice odvajaju zarezom, a u govoru se izgovaraju kao zasebna intonacijska jedinica (Quirk i dr. 1997).

(38) *The appeal to give blood received strong support.* ('Molba da se donira krv naišla je na čvrsto odobravanje.')

(39) *This last appeal, to come and visit him, was never sent.* ('Ta zadnja molba, da dođe i posjeti ga, nikad nije bila poslana.')

Naziv *appositive clause* neki autori (npr. Auran i Loock 2011, de Vries 2006 i Loock 2007) koriste na drugačiji način – kao sinonim za *non-restrictive relative clause* ili *non-defining relative clause* (Carter i MacCarthy 2013 sadrži oba naziva, a na hrvatski ih se može prevesti kao *nerestriktivna odnosna surečenica* ili *neodređujuća odnosna surečenica*²⁰). Polazište je te skupine jezikoslovaca činjenica da se svaka nerestriktivna apozicija može proširiti u odnosnu rečenicu. Na primjer, imenska skupina *Annie, our manager* ('Annie, naša menadžerica') skraćeni je oblik od *Annie, who is our manager* ('Annie, koja je naša menadžerica'). Takva se odnosna surečenica smatra proširenom apozicijom i naziva se *appositive relative clause*.

Appositive relative clauses razlikuju se od svoga restriktivnog parnjaka značenjski. *Restrictive relative clause* (hrv. *restriktivna odnosna surečenica*) ograničuje sadržaj svoga antecedenta. U (40) je tom surečenicom značenjski opseg imenice *doctor* sužen na jednoga određenog liječnika. U zavisnosloženim rečenicama s *appositive relative clause* antecedent je po sebi dovoljno određen, a zavisna surečenica samo dopunjuje njegovo značenje. U primjeru (41) govornik i sugovornik znaju o kojemu je liječniku riječ, a sve što slijedi iza riječi *doctor* dodatni

²⁰ Zahvaljujem anonimnomu recenzentu na prijedlozima za prijevod.

su podatci. Ove se surečenice razlikuju i po tome što se odnosna zamjenica u *restrictive relative clause* može izostaviti ako nije u funkciji subjekta zavisne surečenice, dok u *appositive relative clause* ona uvijek mora biti zadržana, inače je rečenica negramatična (Stowell 2011).

(40) *Max wants to visit the doctor (who) his sister works for.* ('Max želi posjetiti liječnika za kojega njegova sestra radi.') (*restrictive relative clause*)

(41) *Max wants to visit the doctor, who his sister works for.* ('Max želi posjetiti liječnika, za kojega njegova sestra radi.') (*appositive relative clause*)

Appositive relative clauses mogu se vezati uz bilo koju imenicu, a ako ih se izostavi, rečenica će ostati cjelovita (de Vries 2006). Auran i Loock (2011) te Loock (2007) dijele *appositive relative clauses* na *relevance appositive relative clauses* (hrv. *apozicijske odnosne surečenice relevantnosti*²¹), *subjectivity appositive relative clauses* (hrv. *apozicijske odnosne surečenice subjektivnosti*²²) i *continua-tive appositive relative clauses* (hrv. *kontinuativne odnosne surečenice*²³).

Relevance appositive relative clauses proizlaze iz govornikove potrebe da sluša-telju ponudi dovoljno informacija o nekoj osobi ili stvari kako bi umanjio men-talni napor pri slušanju.²⁴ Njima se pokušava nadoknaditi (potencijalna) razlika u znanju između slušatelja i govornika. Vežu se najčešće za vlastita imena na poziciji subjekta u rečenici:

(42) *Mel Carnahan, who died in a plane crash three weeks ago, also made hi-story as the first dead man to win election in the US Senate.* ('Mel Carnahan, koji je prije tri tjedna poginuo u zrakoplovnoj nesreći, također se upisao u povijest kao prvi mrtvac koji je pobijedio na izborima za američki Senat.')

Osnovna i zavisna surečenica nisu na istoj informacijskoj razini: osnovna su-rečenica dio je već načete teme i predstavlja ono što je u diskursu već poznato, dok zavisna surečenica sadrži nove informacije ne nužno vezane za temu. U gornjemu primjeru, Carnahanova smrt marginalno je povezana s temom cijele

²¹ Prijevod moj.

²² Prijevod moj.

²³ Prijevod preuzet iz Kordić (1995).

²⁴ Iako Auran i Loock (2011) te Loock (2011) koriste terminologiju vezanu za usmenu komunikaciju, većina primjerâ koje navode dolazi iz tiska, zbog čega se može zaključiti da navedeno vrijedi i za pismenu komuni-kaciju.

rečenice (i teksta iz kojega ona potječe), a to su izbori za Senat u Sjedinjenim Državama.

Subjectivity appositive relative clauses sadrže govornikovo²⁵ mišljenje, komentar, procjenu, zaključak ili ispravak. Antecedent im je imenica ili cijela osnovna surečenica²⁶, od koje su odvojeni zarezom (43) ili kojim drugim znakovljem, npr. crtama ili zagradama (44).

(43) *He imagined himself to be an artist, which he was not.* ('Umišljao si je da je umjetnik, što nije bio.')

(44) *He took my ticket (which I meekly gave him).* ('Uzeo je moju ulaznicu (koju sam mu ponizno dala).')

Continuative appositive relative clauses vežu se na izravni ili neizravni objekt osnovne surečenice i opisuju događaj koji je vremenski uslijedio nakon događaja u osnovnoj surečenici. Kako bi se označila njihova sukcesivnost, zavisna surečenica nerijetko sadrži i vremenske priloge poput *then* ('onda, zatim'), *now* ('sada') ili *later* ('kasnije'):

(45) *She was airlifted to hospital, where she died hours later.* ('Zrakoplovom je prevezena u bolnicu, gdje je nekoliko sati kasnije umrla.')

Vidljivo je iz dosadašnjega opisa da među anglistima postoje dvije struje kad je u pitanju značenje naziva *appositive clause*. Jedna struja (Karlovčan 2002, Leech i Svartvik 2002, Quirk i dr. 1997) tim izrazom opisuje vrstu imenske surečenice koja se nadovezuje na apstraktnu imenicu kako bi odredila njezino značenje. Sadržajno može biti restriktivna ili nerestriktivna, a strukturno finitna i nefinitna. Druga struja (Auran i Loock 2011, de Vries 2006, Loock 2007, Stowell 2011) ističe se po tome što surečenice koje oni nazivaju *appositive relative clauses* imaju puno širi opseg antecedenata. Mogu se vezati na bilo koju vrstu imenice, ali i na cijelu surečenicu. To su odnosne surečenice koje ne određuju, već nadopunjuju značenje antecedenata. Uz dopunu značenja funkcija im je i postavljanje događaja u kronološki slijed. Takve surečenice mogu biti izostavljene, dakle isključivo su nerestriktivne.

²⁵ Ili autorovo (vidi prethodnu bilješku).

²⁶ Odnosnu surečenicu čiji je antecedent cijela prethodna surečenica Quirk i dr. (1997) nazivaju *sentential relative clause* i ne smatraju je podvrstom *non-restrictive relative clause*, već zasebnom vrstom odnosne surečenice.

4. Zaključak

Obrada apozicijske rečenice u *Jeni* temeljena je na radovima Hudeček i Mihaljević (2017) te Silića i Pranjkovića (2007). Unatoč određenim razlikama oba rada apozicijsku rečenicu svrstavaju u zavisnosložene rečenice. Naziv *appositive clause* ne može stoga biti njena engleska istovrijednica budući da u svim radovima on predstavlja vrstu surečenice, a surečenica je podređena rečenici.

Hudeček i Mihaljević (2017) navode da se apozicijske rečenice sastoje od osnovne i apozicijske surečenice. No, *appositive clause* ne može se smatrati istovrijednicom potonje surečenice. Apozicijske se surečenice u tome radu i u drugim radovima (npr. Katičić 1991, Silić i Pranjković 2007) po načinu vezivanja na osnovnu surečenicu svrstavaju isključivo u odnosne surečenice. S druge strane, *appositive clauses*, kako je prikazano, mogu biti izrične, odnosne i zavisnoupitne. Apozicijske se surečenice u hrvatskome vežu na već određen antecedent i služe kao dodatak njegovu sadržaju. Pritom bilo koja imenica može biti antecedent apozicijske surečenice. Za razliku od toga, *appositive clauses* vežu se samo uz apstraktne imenice i svojim sadržajem određuju njihovo značenje; bez njih bi rečenica bila nepotpuna. Konačno, apozicijske su surečenice samo nerestriktivne, dok *appositive clauses* mogu biti i restriktivne i nerestriktivne. *Appositive clauses* sličnije su Silićevim i Pranjkovićevim (2007) atributnim izričnim, zavisnoupitnim i odnosnim restriktivnim surečenicama negoli onim surečenicama koje ti autori nazivaju apozicijskima.

Ovaj pregled pokazuje da se pri izradi natuknice za neki jezikoslovni pojam hrvatski naziv ne može spariti s nazivom u stranome jeziku bez prethodne strukturne i funkcionalne usporedbe obaju pojmova. Tek nakon takve analize naziv iz stranoga jezika može biti uvršten u natuknicu kao istovrijednica hrvatskoga naziva. Preduvjet za povezivanje s istovrijednicom na stranome jeziku jest čvrsto određenje pojma koji se obrađuje. Međutim, isti pojam biva različito obrađen u gramatikama hrvatskoga jezika. Na primjer, riječ *rečenica* koristi se u nekim gramatikama (Barić i dr. 1997, Katičić 1991) kako bi se njome označilo i rečenicu i surečenicu. Takva uporaba istoga naziva stvara teškoće u razumijevanju: nije uvijek jasno misli li se pod npr. atributnom rečenicom na vrstu zavisnosložene rečenice ili na jednu od jedinica od kojih je ona sastavljena. Takav problem

može se izbjeći dosljednim razlikovanjem nazivâ *surečenica* i *rečenica* u opisi-
ma hrvatske sintakse.

Hrvatske gramatike (Barić i dr. 1997, Hudeček i Mihaljević 2017, Katičić 1991, Težak i Babić 2016) navode različite vrste zavisnosloženih rečenica, koje su prikazane kao dvočlane cjeline sastavljene od osnovne surečenice i zavisne surečenice po kojoj cijela rečenica dobiva ime. Međutim, često se tri ili više surečenica povezuje u višestruko složenu rečenicu (Hudeček i Mihaljević 2020a), pri čemu se te surečenice razlikuju i strukturno i funkcionalno. Smatramo stoga da bi u gramatikama i u terminološkoj bazi kakva je *Jena* i vrste surečenica trebale imati zasebne natuknice.

Pri stvaranju natuknice za apozicijsku surečenicu trebalo bi odrediti je li ona podvrsta atributne surečenice ili zasebna vrsta surečenice. Hudeček i Mihaljević (2017) vide apozicijske surečenice kao samostalne surečenice koje uvodi samo jedan veznik – *koji*. Međutim, primjerima je prikazano kako surečenice uvedene drugim veznicima mogu modificirati glavu imenske skupine na isti način kao i surečenice uvedene tim veznikom. Nadalje, autorice navode da atributne surečenice i apozicijske surečenice mogu modificirati istu imenicu, odnosno imensku riječ, a hoće li postmodificirajuća surečenica biti smatrana atributnom ili apozicijskom ovisi o prisutnosti zareza u pismu i o tome je li antecedent surečenice kontekstualno određen. No, autorice ne objašnjavaju kako odrediti je li surečenica atributna ili apozicijska u situacijama kada (ne)restriktivnost antecedenta nije određiva iz konteksta, a ne nude ni kriterije za razlikovanje atributne i apozicijske surečenice u govoru. Zbog nedostatka čvrstih kriterija za klasifikaciju apozicijske surečenice kao zasebne vrste surečenice ovaj se rad priklanja mišljenju Silića i Pranjkovića (2007) da je apozicijska surečenica podvrsta atributne surečenice, i to nerestriktivnoga tipa.

Tako definiranoj apozicijskoj surečenici u engleskome bi odgovarao naziv *appositive relative clause*. On označava odnosnu surečenicu koja postmodificira vlastitu imenicu ili kakvu drugu imensku riječ. Značenjski je opseg antecedenta već definiran, stoga *appositive relative clause* samo nadopunjuje njegovo značenje. Predlaže se da u natuknici za apozicijsku surečenicu u *Jeni appositive relative clause* bude navedeno kao njezina engleska istovrijednica, zajedno s drugim sinonimnim nazivima za tu vrstu surečenice – *non-restrictive relative clause* i *non-defining relative clause*.

S obzirom na to da engleske gramatike ne dijele zavisnosložene rečenice prema mjestu uvrštavanja zavisne surečenice u osnovnu surečenicu, trenutno ne postoji naziv na engleskome koji bi bio istovrijedan apozicijskoj rečenici kako je ona definirana u *Jeni*. Iako su Hudeček i Mihaljević (2019) predložile *appositive sentence*, taj naziv nije prihvatljiv jer implicira prisutnost *appositive clause* u takvoj rečenici. Kad bi se inzistiralo na stvaranju engleske istovrijednice, gramatičari bi takvu rečenicu mogli nazvati *appositive relative sentence*, *non-restrictive relative sentence* ili *non-defining relative sentence*, prema analogiji s *appositive relative clause*, *non-restrictive relative clause*, odnosno *non-defining relative clause*. Međutim, pri njihovu korištenju trebalo bi uvijek napomenuti da su skovani za potrebe opisa hrvatske sintakse na engleskome te nisu posvjedočeni u gramatikama engleskoga jezika.

Predložene engleske istovrijednice za apozicijsku surečenicu sadrže naziv *relative clause*, no treba istaknuti da on označava kakva je to surečenica prema načinu vezivanja, odnosno on je engleska istovrijednica odnosne surečenice. U natuknicu za apozicijsku surečenicu u *Jeni* trebao bi biti uključen i podatak da je ona prema mjestu uvrštavanja vrsta atributne surečenice. Hudeček i Mihaljević (2019) te Kordić (1995) u svojim radovima prevode tu vrstu surečenice kao *attributive clause*. Predlažemo da se i u budućim opisima koristi taj naziv, kao i *attributive sentence*²⁷ za atributnu rečenicu, no uz napomenu da su ti nazivi stvoreni u svrhu opisa hrvatskih vrsta rečenica i surečenica na engleskome.

Ovim radom željelo se ukazati na potrebu podrobnije komparativne analize hrvatskoga i engleskoga sintaktičkog nazivlja. Uočavanje sličnosti i razlika koje postoje u sintaktičkim sustavima dvaju jezika omogućilo bi točnije i preciznije uparivanje hrvatskih i engleskih istovrijednica. Komparativna analiza spriječila bi i da nazivi za vrste surečenica na engleskome i hrvatskome budu pogrešno spareni, kao što je slučaj s apozicijskom (su)rečenicom. No, takav postupak nije samo poželjan i potreban kada je u pitanju engleski. Dapače, on je nužan korak u potrazi za istovrijednicama i u drugim jezicima, npr. francuskome ili njemačkome. Čak i kada naziv za sintaktički pojam u nekome jeziku sliči hrvatskomu, potrebno je oba pojma usporediti strukturno i funkcionalno kako bi se utvrdilo

²⁷ Scheib (1849) koristi ovaj naziv u svojoj gramatici, ali njime ne opisuje atributne rečenice već surečenice. Isti se naziv pojavljuje i u radovima drugih jezikoslovaca, no s razlikom u značenju i funkciji. Na primjer, u radu Rothkopfa i Cokeove (1966) on nema veze sa sintaksom, već označava one rečenice koje opisuju radnju kojoj su izloženi likovi u fiktivnome scenariju eksperimenta.

jesu li oni zaista istovrijedni ili ne. U slučaju kada nije moguće naći istovrijednicu na stranome jeziku, jezikoslovci mogu skovati svoj naziv, međutim njegova bi primjena trebala biti ograničena (npr. na opise hrvatske sintakse u znanstvenim radovima na tome jeziku), odnosno taj naziv ne bi trebao biti uvršten u terminološke baze ako se njime ne koriste izvorni govornici toga jezika.

Literatura

ALDWAYAN, SAAD NASER. 2012. The syntax of relative and appositive clauses. *Journal of King Saud University – Languages and Translation* 24. 95–100. doi.org/10.1016/j.jksult.2012.05.004.

AURAN, CYRIL; LOOCK, RUDY. 2011. The prosody of discourse functions: The case of appositive relative clauses in spoken British English. *Corpus Linguistics and Linguistics Theory* 7/2. 181–201. doi.org/10.1515/cllt.2011.009.

BARIĆ, EUGENIJA i dr. ²1997. *Hrvatska gramatika*. Školska knjiga. Zagreb.

BIBER, DOUGLAS; CONRAD, SUSAN; LEECH, GEOFFREY. ⁸2009. *Longman Student Grammar of Spoken and Written English*. Longman. Harlow.

BORUCINSKY, MIRJANA. 2015. *Modifikacija u imenskim skupinama u engleskome i hrvatskome jeziku*. Doktorski rad. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb. 353 str.

BURTON, SAMUEL H. 1984. *Mastering English Grammar*. Macmillan. London.

CARTER, RONALD; MCCARTHY, MICHAEL. ⁷2013. *Cambridge Grammar of English: A Comprehensive Guide*. Cambridge University Press. Cambridge.

HUDEČEK, LANA; MIHALJEVIĆ, MILICA. 2017. *Hrvatska školska gramatika*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.

HUDEČEK, LANA; MIHALJEVIĆ, MILICA. 2019. Podjela i nazivlje zavisnosloženih rečenica u novijim hrvatskim gramatikama. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 45/2. 437–471. doi.org/10.31724/rihjj.45.2.11.

HUDEČEK, LANA; MIHALJEVIĆ, MILICA. 2020a. O nekim problemima sintaktičkog nazivlja. *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje*. Ur. Mihaljević, Milica; Hudeček, Lana; Jozić, Željko. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb. <http://ihjj.hr/jena/wp-content/uploads/2021/01/Monografija-1.pdf> (pristupljeno 5. veljače 2022.).

HUDEČEK, LANA; MIHALJEVIĆ, MILICA. 2020b. Projekt *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje – Jena*. *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje*. Ur. Mihaljević, Milica; Hudeček, Lana; Jozić, Željko. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb. <http://ihjj.hr/jena/wp-content/uploads/2021/01/Monografija-1.pdf> (pristupljeno 5. veljače 2022.).

- KARLOVČAN, VJEKOSLAV. ¹2002. *An Advanced Learner's English Grammar*. Profil. Zagreb.
- KATIČIĆ, RADOSLAV. ²1991. *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – GLOBUS, nakladni zavod. Zagreb.
- KORDIĆ, SNJEŽANA. 1995. *Relativna rečenica*. Matica hrvatska. Zagreb.
- LEECH, GEOFFREY; SVARTVIK, JAN. ³2002. *A Communicative Grammar of English*. Longman. London.
- LOOCK, RUDY. 2007. Appositive relative clauses and their functions in discourse. *Journal of Pragmatics* 39. 336–362. doi.org/10.1016/j.pragma.2006.02.007.
- QUIRK, RANDOLPH i dr. ¹⁴1997. *A Comprehensive Grammar of the English Language*. Longman. Harlow.
- ROTHKOPF, ERNST Z.; COKE, ESTHER U. 1966. Variations in Phrasing, Repetition Intervals, and the Recall of Sentence Materials. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior* 5. 86–91.
- SCHEIB, HENRY. 1849. *The Thought and Its Expression: A Grammar After the System Introduced into the Best Schools of Germany*. J. F. Zetzener. Baltimore.
- SILIĆ, JOSIP; PRANJKOVIĆ, IVO. ²2007. *Gramatika hrvatskoga jezika: za gimnazije i visoka učilišta*. Školska knjiga. Zagreb.
- STOWELL, TIM. 2011. Appositive and parenthetical relative clauses. *Organizing Grammar: Linguistic Studies in Honor of Henk van Riemsdijk*. Ur. Broekhuis, Hans i dr. De Gruyter Mouton. Berlin – Boston. doi.org/10.1515/9783110892994.608.
- TEŽAK, STJEPKO; BABIĆ, STJEPAN. ¹⁸2016. *Gramatika hrvatskoga jezika: Priručnik za osnovno jezično obrazovanje*. Školska knjiga. Zagreb.
- VRIES, MARK DE. 2006. The Syntax of Appositive Relativization: On Specifying Coordination, False Free Relatives, and Promotion. *Linguistic Inquiry* 37/2. 229–270. doi.org/10.1162/ling.2006.37.2.229.

***Apozicijska rečenica* and Appositive Clause: Equivalent or False Friends?**

Abstract

This paper examines *apozicijske rečenice* in Croatian and appositive clauses in English so as to determine whether those two grammatical terms are equivalents. An overview of Croatian grammars shows that there is no agreement regarding the status of *apozicijska rečenica*. In those grammars which contain the term (e.g. Hudeček and Mihaljević 2017, Silić and Pranjkić 2007), *apozicijska rečenica* is defined as a complex sentence

in which a subordinate relative clause is linked to a noun from the base clause so as to supplement its meaning. The term *appositive clause* is used amphibolously in English grammars. Quirk *et al* (1997) use it to describe a subordinate clause which is attached to an abstract noun to pinpoint its meaning. Structurally, appositive clauses are nominal finite or non-finite clauses and can be restrictive or non-restrictive. Other grammarians, such as Auran and Loock (2011) or de Vries (2006), use the term *appositive relative clause* to denote a non-restrictive relative clause which is linked to a noun or a whole clause in order to convey additional information about it. Through comparison, it is concluded that *apozicijska rečenica* and appositive clause are not equivalents, since an appositive clause is not a type of sentence, but a type of clause. However, it cannot be claimed that *apozicijska surečenica* and appositive clause are equivalents, either: *apozicijska surečenica* has a wider range of antecedents than an appositive clause and is exclusively relative and non-restrictive. Appositive relative clauses are closer to *apozicijske surečenice* in structure and content, therefore that term would be more acceptable as an equivalent. It is suggested that entries for clause types in Croatian be included into terminological works and bases, and that the term *appositive relative clause* be listed as the English equivalent in the entry for *apozicijska surečenica*. Separate entries for clause types would allow a more precise matching of Croatian and English clause type equivalents.

Gljučne riječi: apozicijska rečenica, *appositive clause*, rečenica, surečenica

Keywords: *apozicijska rečenica*, appositive clause, sentence, clause